

FELELŐS MEGJELÉNY

NAPJÓ

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4.50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 — K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 — K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 200.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Egető fájdalmat

érezünk, amikor a város és vármegye hadiárváinak statisztikáját olvassuk. Szorongó érzésünkben felülkerekedik bennünk a szájalom az apátlan kis árvákért. Lelki szemünk előtt felvonul az élet a maga rettenetes kegyetlenségeivel, fájdalomával, szegénységével és nyomorával. Előttünk látjuk a rémes pusztító háborút, amely könyörtelenül rabolja meg a családok boldogságát, embereket gyilkol halomra, akik mind csendes polgári életől, szeretetől, békéről álmodoztak, akiket ebből a csendes szendérgésből ébresztett rémes valóra a háború. Rémséges jövőket tört ketté, szépszal embereket, a nemzet büszkeségeit, a férfiak tömegét döntötte sírba. Apák pusztulnak halomra, szakították a gyermek sírása hangzik.

A hadiárvák nagy száma mellett valóságos serege van még a többi árváknak. Sokan vannak ezek az aprók, akikről nem elégséges fájó szívvel megemlékezni, a sajnálkozás szavait szőni feléjük, ezekről az árvákról gondoskodni kell. Gondoskodni róluk, hogy pótoljuk azt, amit elvesztettek. Gondoskodni kell nemcsak az államnak, hatóságnak, hanem az egyes embereknek is. Gazdagabbá válnak az árvák számában az árvaházak, de az árvák számának növekedésével szegényednek ezek az intézetek, mert nincs elég alapjuk, hogy bírják a terheket.

Az itthonmaradottak háborus kötelességéhez tartozik az is, hogy gondoskodjanak arról, hogy embertársaik életét megkönnyítsék, hogy elűzzenek, vagy legalább is enyhítsenek sok fájdalmat és szomorúságot, de nem vigasztaló szavakkal, hanem tettel, cselekedettel. Az árvák közül nagyon sok van olyan, akire más örökség nem vár, mint a szegénység, sőt a szegénység-nél is szomorubb állapot: a nyomor. Ezt a nyomort, gondokban vergődő anyák két-

ségbeesését számítani kell, a hadiárvák otthonába meleg szeretetünkkel, áldozatkész jótékonyágunkkal vissza kell lopni az elvitt örömet és boldogságot. A magyar nép nemcsak hős volt, ne csak vak-

merő bátorságáról legyen híres, de melegen dobogó, együttérző szívével is. A hadiárvák, a mi árváink, ami gyermekeink, gondoskodjunk róluk az elvesztett szülőket pótló szeretettel.

Az országos közélémezés a legégetőbb kérdésekről.

Megszüntetik a lánckereskedelmet. — Az új termés biztosítása. — Maximaljka a teát is. —

A közélémezési tanács egy-egy albizottságai által letárgyalt reformok a megvalósítás előtt állanak. Ezek közé tartoznak a lánckereskedelem megszüntetéséről, a központok ellenőrzésének jogi szabályozásáról, az új termés biztosításáról és a tejjel való ellátás országos rendezéséről alkotott javaslatok, és azok a legközelebbi időben kormányrendeletek alakjában kerülnek nyilvánosságra. A tejjel való ellátásról egy-két nap múlva kibocsátják. A közélémezési Tanács a termés biztosításáról való tárgyalása közben foglalkozott a gabonaárak megállapításával is, azonban ebben még nem dönthetett, mert hiszen még ismeretlen az idei termés mennyisége és minősége is.

— Számos helyről érkezett

panasz — a tulhajtott mezőgazdasági munkabér miatt. Például egyes helyen a napszámosoknak 28 korona napibért kell fizetni. Fejtetlen, 14—15 éves gyermekek 10—15 korona nap számot követelnek. Ez a kérdést az országos Közélémezés sajnos, nem szabályozhatja.

— Szólni kell arról a visszaélésről is, mely a teával való szertelen üzérkedés körül tapasztalható. Az ügynökök és kereskedők azt a körülményt, hogy a meglévő készletek rohamosan fogyanak, felhasználják az árak hihetetlen felcsigázására. Eppen azért foglalkoznak a tea árának maximalálásával és egyéb olyan intézkedésekkel, amelyek alkalmasak a visszaélések ellensúlyozására. Arról is szó van, hogy kávépótló anyagokkal segítsenek a támadt kávéhiányon.

Az orosz forradalom újabb eseményei.

Franciaország a külön béke ellen.

A franciák háborúra uszítják az orosz.

Thomas francia miniszter elutazott Pétervárra, hogy ott az ideiglenes kormányt a háború erélyes folytatására bírja rá. A miniszter Svédországon átutaztában a következő nyilatkozatot tette:

— Az orosz szabadság katonai győzelem nélkül lehetetlen. A francia forradalom is úgy hozta meg a népek a szabadságát, hogy a harcra győzött. Egy forradalom, amely a háború alatt tört ki, csak a háború mellett lehet. A berlini és

bécsi nyilatkozat nem egyéb, mint a központi hatalmak manővere. Minden francia hazafi visszaköveteli Elzász-Lotharingiát.

A szociálisták hatalmi sulya az oroszoknál.

A szociálisták mind nagyobb hatalmat nyernek az orosz kormányban. Lvov herceg miniszterelnök mindinkább csak árnyékminiszterelnök lesz, helyette Kerenszki kapott felhatalmazást, hogy az ideiglenes kormány tanácskozáson a herceget helyettesítse. Ezenkívül Zaratelli szociálista vezér, most tért

haza szibériai száműzetéséből, mint munkásügyi miniszter lép be a kabinetbe, és ott Plehanov, mint a szociálisták bizalmi embere fog helyet foglalni. Az ideiglenes kormány újabban három tábornokot és huszonhárom tengerésztisztet tartóztattott le.

A fogoly orosz kormány sorsa a börtönben.

Egy rendkívüli vizsgálóbizottság mindennap megjelenik a Péter Pál erődben, hogy kihalgassa az ott fogva levő minisztereket. Három volt miniszter arra kérte a fogházigazgatót, hogy engedje meg nekik, hogy hűséget esküdjenek az új kormánynak. Kérésüket nem teljesítették. A fogoly miniszterek közül Stürmer nem tartozik a megalázkodók közé, nagy igényekkel lép fel és rangjának megfelelő követelést követel. Viszont a vizsgálóbizottság megszorította a foglyok életmódját és megtiltotta nekik, hogy a saját pénzükhöz élelmiszer megfogadhatnak látogatót, még pedig az örök jelenlétében.

Újabb zavargások Oroszországban.

Besszarabiában olyan zavargás tört ki, hogy annak elfojtására katonaságot rendelt ki. Nisi-Novgorodban a parasztok zendülnek, Alsamasban pedig katonai lázadás tört ki. Az ideiglenes kormány csak hónapok múlva akarja összehívni az alkotmányozó nemzetgyűlést. Allítólag legközelebb az olasz békebarátok egy küldöttsége érkezik Pétervárra.

A rettenetes nyugati csata.

A Reims melletti hatalmas csata második napja is eredménytelenül végződött a támadókra nézve, s azok most rövid szünetet kénytelenek tartani. Csapatmegerősítéseik a német ágyúk és gépfegyverek tüzeben összemorzsolódtak. A németek a legtöbb helyen visszaszereztek az elvesztett kis területet.

— Lovak gazdasági munkára. Székesfehérvár gazdasági munkabizottsága értesíti a közönséget, hogy 7 pár lovat kiadnak mezőgazdasági munkákra. Minden lóval egy lóspóll jár, és az napszám mellett bármilyen gazdasági munkát elvégez. A lovakért díjat nem kell fizetni, csupán a ló tisztességes ellátásáról kell gondoskodni. Jelenkezni ma délelőtt 12 óráig lehet (Szögyényház I. emelet, ajtó 4.)

Egyes szám ára 4 fillér.

A magyar szociáldemokrácia és a békemozgalom.

A hároméves vérontás után a béke kérdésének naponkénti újságtárgyalásánál, a békéért való küzdelemben sokat olvassunk, hallunk a szociáldemokráciáról. Az orosz és a német, meg az északi semlegesek szociáldemokráciája tevékenységéről látnak legtöbbször a béke kommunikék. A hazai szociáldemokrácia is iparkodik beleállni újságvetéssel ebbe a nagy és szép munkába s bizton vesszük, hogy a béke létrejötte után, amelynek megszületésében pedig ugyancsak elenyésző része lesz, karóntnyelt büszkeséggel fog járni és a béke ügyét úgy kibérleli magának, hogy hozzá képest a legszigorubb állami monopólium is árnykép lesz. És természetesen, ez a nagystílű dobverés sokakat megéveszt, hitelt adnak neki kalapot, emelnek előtte, még talán ön tudatos pártadó *fizető*knél is beállnak. Szükséges tehát, hogy már most mindennek megelőzésével a valódiság képét alkossuk meg magunknak. Megállapítsuk, hogy a béke létrehozásában a magyar szociáldemokráciának milyen eredményes szerepe van, illetve lesz.

A külföldi szociáldemokrácia, nevezetesen azoknak a népeké, amelyekről a béke ügyének istápolásáról szó van, eltekintve tulajdonaitól, egyes ferde, helytelen utopisztikus törekvéseitől, kétségkívül számottevő, nagyjelentőségű politikai, társadalmi tevékenységnek jól szervezett katonasága. Öntudatos munkájával eredményes munka tekinthet vissza, s az eredmények egyik másikára igazán büszke is lehet. A béke érdekében megindított mozgalma szintén öntudatos

munka és kétségkívül jogot formálhat arra, hogy szavát az illetékes helyen is meghallják sőt — meg is hallgassák.

Amikor ez elismeréssel definiáljuk dióhéjban a külföld több helyén számottevő szociáldemokráciát, legkevésbébbé tehetjük meg ezt a honirol, a magyar szociáldemokráciáról. Ezt a bizonyítványt nem adhatjuk neki már a múltjáért sem, a jelenéért csak abban tiszteeljük, amiért minden embernek kijár, hogy békét akar és követel, mert hiszen minden magyar embernek ez a hő vágya. A mi szociáldemokráciánk külföldi elvtársaiak intenzív megmozdulása után álltak bele a munkába s amit azok hatalmuk, tekintélyük súlyával akarnak és iparkodnak elérni, azt őp ezekkel ~~magyarázat~~ *magyarázat* egy *Népszava* után próbálják megszerezni. És ebből magyarázható, hogy máris úgy iparkodik beállítani a magyar szociáldemokrácia a békemozgalomát, mintha annak eredményeként fog az meg is születni.

Ez a munkája karakterizálja eddigi életét. A nagy társadalmi, evolucionisztikus munkának súlyos eltévedéseiből eredő súlytalanságát bő torokkal és sok irással, harapós papírral szokta pótolni. A szociáldemokrácia ugyanis magyar földre plántálva szemfűlesek által észrevett jó tüzelté degradálódott. Vallási gyűlölködésé fajult, kizárólag katolikus ellenes aknamunkává alakult át, osztálygyűlöletre szítással vegyítve. A mi keveset a kenyér, a kultura érdekében tett, nála csak akkora szerepet játszott, mint az első üveg jó bor a műbort mérő korcs-

márosnát. Enyves vessző, csaletek, amelyre könnyen ragadnak az áldozatok. Magyar szociáldemokrácia egyeseknek kitűnő megélhetést és uralt életet biztosító, taktikázóan tobzódó antiklerikalizmussá fajult, amelynek súlyos pártadó kötelezettsége mellett főterekvése arra irányult, hogy ez árnyék világából eltávozott elvtársról megirhassa *Nem kell a pap* címmel, hogy valamelyik *veltner* temette a szociáldemokrácia szertartása szerint. A másik produktuma az osztálygyűlölet, de ez is antiklerikalizmus keretei között és túlfűtött filozofizmusmal.

Ebből magyarázható, hogy főleg csak a metropolitok elkeseredettjei között tudott gyökeret verni, hogy gondolkodók előtt szinpatia vesztett lett, hogy utjába akadályokat kell gördíteni, hogy az igazi szocializmus untaaglichja és a nagy társadalmi evolúcióban nálunk sajnálatos rokkantként kell kezelnünk. Ebből magyarázható, hogy sülusa mindenkor visszatartó volt, eszközei a huszadik század emberéhez nem méltók. Hogy azzal a bizonyos és ugynevezett *szájbörral* próbálta a komoly számbavétel és érvényesülést megszerezni.

A mostani békemunkája múltjának következetes folytatása. A mai viszonyok között azonban ez bizonyos veszedelmet jelent, mert könnyen megtévesztésre vezet a gondolkodni nem szeretők nagy táborával hamar elhitetheti, hogy az embernek boldogságának visszaadása majd neki köszönhető.

Szükséges tehát, hogy erre rámutassunk és az egész tevékenységet a mérlegen pontosan lemérjük. A hamis mérték a háboruban szintén első konjunktura tényező lett, felő tehát, hogy ebből többeknek károsodása következik azzal, hogy a mi komolytalan és teljesen mellék-

vágányokon működő szociáldemokráciánkat a külföldiek után itéljük meg. Igazán csodálkozással látjuk egyes, ugynevezett *polgári* sajtónak helytelen felfogását, amikor Garami és Weltner vezérelvések stockholmi kirándulását a béke ügyében, — úgy állítják be, hogy ezek a vérbeli mgyarok, akik alkalmasabbak a béke közvetítésére, mint a *grófok*. Tisztelt mindenkinél a béke munkájáért, de annak cégerül való reklam felhasználása igazán kár és veszedelmes még jobban aláfüteni. Nem petróleumot kell az ilyen sitergő gőzre önteni, hanem jó friss vizet. Államnak, társadalomnak egyaránt rossz ügyét szolgálja az, aki hamis bálványokat segít faragni és azokat meg imádja is.

HIREK.

Katonai kiüntetések. Az ellenséggel szemben tanusított vitézségük és szolgálatukért 17 honvédegyalozrednél Szusz Hugó főhadnagy dicsérő elismeréssel, Mocséry János a bronc vitézségi éremmel; — a 69-ik gyalozrednél Törzss Gábor, Szegedi Ferenc, Szabó Lajos, Nagy András, Huszár István, Veidenberger Ferenc, Radó Imre, Móri József, Szerencsés János Tömör Antal, Feith József, Kovács János VI., Kóvér József, Lukács István, Pál Mihály, Polyák Menyhért, Payer György, Stéger Ferenc, Sier József, Szana Mihály, Remete József, Pánzes Ferenc, Medgyesi Sándor, Kálmán József és Kudik Lajos tartalékosok a népfelkelők a bronc vitézségi éremmel lettek kiüntetve.

A Népakadémian vasárnap megismétlik a Legényegyesület műkedvelői a „Puszták réme” című négy felvonásos népszínművet. A sikerült darabta felhívjuk a közönség figyelmét.

TÁRCA.

Hódító szépségek.

Néprajzi tanulmány.

Írta: Hajós József.

I.

Valamely nép kulturájának fokát az illető nép szék iránti érzékének, a szépről vallott felfogásának milyenségéből megállapíthatjuk.

A szépség kultusza mindenütt fellép a kultura nyomán és minél eszményibb valamely korban az emberek gondolkodása, annál tökéletesebb a művészete. A valóban művelt, mély érzésű lelkület képes legszebben kifejezni a szépet: az építészetben, szobrászatban, festészetben, költészetben, szónoklatban és zenében egyaránt.

A nemesen kialakított emberi élet a szépség jegyében áll, körülötte és benne szépségbe öltözködik lehetőleg minden, általa szebbé fejlődik a lélek. Még a legszárabb tudomány sem lehet el szépség nélküli. Hozzáértők vallják, hogy a legridegebb mennyiség-tannak is meg van a maga poezise. A legmélyebben gondolkodó bölcselkedő rendszerint magasban szárnyaló költői lelkek, igazán kiváló szónokok, rendszerint tudósok

és egyuttal finom érzékű esztétikusok. Nagyon találó a tudós *Rogerius Baco* nak a mondása: „Ugy vélem: a tudomány ékeszólás nélkül olyan, mint az éles kard a béna ember kezében; viszont az ékeszólás tudás nélkül éles kard örvöngő bolond kezében.”

A művelt ember a lélek ösztöneivel szereti és keresi a szépet; joga van hozzá, jól teszi! Az ókor legnagyobb bölcselkedője *Aristoteles* a hozzá intézett ama kérdésre: miért szeretjük a szépet dolgokat? így válaszolt: ilyesmit csak a vakok kérdeznek. Filozófusok sokat vitatkoznak azon, hogy mi a szépség. Leginkább elfogadott vélemény szerint: A szép a bensőleg tökéletes; a szépség alapja a dolgot tökéletessége. A szépe jóakaró szeretettel szeretjük; a szépet élvezete a nemesebb vágyó szeretet is kielégíti. A valóban művészi alkotások fő esztétikai sajátosága a szépség. A legfenségesebb remek a szép lélek.

A lélekkel, nem törődő modern embernek egyik főbaja az, hogy érzékét veszítette a való szépség iránt. Az ilyen ember az érzelmek világát és a szépről való felfogását a megőrült *Nietzsche* elve szerint alakítja s azt vallja, hogy a szép az, „ami a társadalmi ösztönt — értsd: nemi ösztönt —

előmozdítja.” Sokan a szép jelzőt szívesen csak a női szépség esztétikai méltatásakor alkalmazzák és nem veszik észre, hogy akkor is felületesen sőt tévesen ítélnék, mert csak az „érzéki szépet” méltatják.

A felületes szépség-kultusz csak érzéket kelt, tévesen értekel, el-tompítja a nemes gondolkodást, torzlelküket nevel. A perverz esztétikai műveltség nyilvánulása az, hogy a nők a divat netovábbjaiba öltözködve, körmöfont- raffineriával fokozzák testük ingereit; az agylágyulás felé fejlődő ficsurok és öregedő aranyiják eszménye csak a „női szépség,” melyről félrebeszélnek és a „szép-nemnek” nem lovagias tisztelőivé, hanem boldogjaivá lesznek és rabszolgáivá válnak.

Ertsük meg, kérem: nem mondjuk holmi penészvirág filozófiával azt, hogy az emberi test csunya és hogy az érzéki ösztön az őrdög műve. Hiszen az emberi test Isten remekműve, melyet megbecsülnünk kell és bűn, ha valaki bűnös érzékséggel eltorzítja a Teremtő művét. Az érzékek működését az ésszel és jó kereső akaratnak kell ellenőrizni.

A természet szépsége a szebb lélek kialakításáért van. A természet titokzatos lelke szépségben árad körülöttünk az ember pedig

szomjuhozza a szépséget és felissza, mint a napsgárt a zöld levél és a harmatot a virág. A természet a szépség múzeuma, balgaság volna lehunyt szemmel járni a remek alkotások között.

Ezekből megérthetjük, hogy mi a lélektani oka annak, hogy a szépség hódító hatalom. Ismeretes az a kedves epizód, mely egy alkalommal Napoleonnal történt. A császár a palotája valamelyik termének ajtaja előtt az egyik udvarhölgygel találkozott. A hölgy tiszteltelt visszalépve szólt a terembe tartó császárnak: parancsoljon főltség! A császár azonban előzékenyen engedte maga előtt belépni a hölgyet e szavak kíséretében: parancsoljon madame, a szépség előbb uralkodott, mint a császárok!

Tényleg már a bibliai Ádámon egyszer uralkodott Eva.

Sajnos, hogy ennek az uralkodásnak vannak igen gyakori karrikatúrák megnyilvánulásai is. Ilyen pl. mikor egy épen nem tudni hölgynek sárkánynyelve uralkodik a papucskormány alatt kilődő boldog férjén.

Mivel a nők is tudják és a szépség uralkodó hatalom, érthető, hogy a hatalomról nem sokan mondanak le, hanem inkább azt legfőbbben fokozni igyekeznek. Hogy milyen eszközökkel, azt csak

— **Vöröskereszt kftüntetések.** Aulik József 17. honvédelmi ezredbeli alezredes és László István 17. honvédelmi ezredbeli alezredes, a város uritársadalmának ezt a két, mindenki által megkülönböztetett tisztelettel körülvevő előkelő és igazán rokonszenves tagját, az egészségügy körül szerzett kiváló érdemeikért a Vöröskereszt II. oszt. díszjelvényével tüntették ki a hadiélménnyel. Ugyanebben a kitüntetésben részesült dr. Réti Ede, 17. honvédelmi ezredbeli törzsorvos, aki a háború alatt került a városba Veszprémből.

— **A főgimnázium zenekara ligetmuzikát rendez.** A cisztercita főgimnáziumnak évek óta van már kitűnő fuvózenekara s az több alkalommal fényes bizonyítást tett kitűnő képességeiről, rohamos haladásáról. A kedves zenekarnak Némessy Medárd tanár a megte remtője, lelkes felviragozója. Már több jótékony akción szerepelt a zenekar, s most elhatározta a Székesfehérvári és Fejérmegyei Hadsegélyező Bizottság felkérésére, hogy a Zichyigetben jótékony célú térzenét rendez. A térzene belépődíja 40 fillér. Az első térzene április 29 én lesz 11 óra kezdettel. Kedvezőtlen idő esetén a legközelebbi vasárnap tartják meg. Az érdekes és kedves ligetmuzikára már most külön felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Házasság.** Édes Jenő huszár százados a 3. gyalogezredben tartotta esküvőjét Budapesten Kerekes Erzsivel, Kerekes Endre honvédhuzársállaeredes és neje kedves leányával. A fiatal párt nagyon sokan keresték fel jókívánataikkal házasságuk alkalmából.

egy nagyon tapasztalt drogurista vagy egy „kozmetikai intézet” vezetője tudná megmondani. En csak egy módot említhetek, mely egy növény nevével jut eszembe. Ugyanis a maszlagos nadragulya tudományos latin neve Atropa belladonna; ezt a nevet azért kapta, mert a nők szemogár (pupilla) tágító szere gyánant régóta használták e növény nedvét, mely által elérték azt, hogy szemük ragyogóbb, sötétebb tekintetű lett s így érdekesebbekké, szebbekké váltak, bella donna lettek, mely olasz-latinos kifejezés szép nőt jelent. Hogy aztán a nadragulya nedve nemcsak ragyogóvá teszi a szemet, hanem az ép szemnek árt, azzal nem törődtek.

Lélektani és művelődéstörténelmi szempontból egyaránt nagyon tanulmányos megfigyelni a művészettörténelemben és néprajzi művekben azt, hogy minő volt a különböző korokban az embereknek és különféle néptörzseknek a szépség ideáljuk. Ne feleddük, hogy itt most a külső szépségről van szó.

Minden egyéneknek s következőleg minden nemzetnek megvan a maga szépségi eszménye. Ez az eszmény az egyéni izlés és fel fogás szerint szépségkéig változatos lehet. Így pl. Rubens festményein elhízott alakokat ábrázolt szépségek

— **Erzsébet népkönyha.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy az Erzsébet népkönyha ez évi áldásos működését befejezte s az alkalomból a város polgármestere megleghangú köszönetet mondott a népkönyha-vezetőjének, Szegény Marich Julia alapítványi hölgynek. A köszönőlevél a következő:

Méltóságos asszonyom! Midőn tudomásul veszem, hogy a védnöksége alatt álló Erzsébet népkönyha f. hó 9 én befejezte ez évi működését, nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy ugy a magam, mint a város közönsége, továbbá a népkönyha áldásában részesülők nevében halas köszönetet mondjak ama értékes és faradhatatlan munkásságért, melyet Méltóságod a fentnevezett intézmény élen az elmúlt évben ismét kifejtett. Fogadják Méltóságod őszinte tiszteletem és nagyrabecsülésem nyilvánítását. — Dr. Saára Gyula polgármester.

— **Járjunk fatalpu cipőben!** A folyton növekedő börtény már régebben szükségessé tette, hogy illetékes körök sürgőztatimókor gondoskodjanak. Minthogy a fatalpu cipők eddig nem bírtak népszerűsége vergődni, a kormány most ismét felhívja a hatóságokat, hogy indítsanak propagandát a fatalpak népszerűsítése tárgyában és azt ajánlja, hogy a társadalom vezető egyéniségei kezdjék meg a mozgalmat azzal, hogy jó példával járnak elől.

— **Romlott izű borok javítása.** Vegyünk annyi tele pohár borát, ahány hektoliter romlott borunk van, pörköljük meg barnára és amint a túrúll levezzük, gyorsan öntsük egy hosszú zacskóba. — A zacskót aztán a hordó-száján keresztül a folyadékba dugjuk, felül zsinaghoz a dugaszhöz erősítsük és meghengergessük a hordót, hogy a folyadék benne mozgásba jöjjön, azután pedig nyugodtan állni hagyjuk. Két óra múlva kibuzzuk a zacskót és tapasztalni fogjuk,

gyanánt, ellenben francia és angol mesterek légiésem karcsu szépségeket ítetettek és mintázták.

Közmondás, hogy az izlésről nem kell vitakozni.

Mi szépek tartjuk a fehér fogakat és a halvány rózsás arcot; ellenben a kokinkinai király cseledje lesajnálóan ítél az angol követ nejeről, mert ennek a foga fehére mint a hattyúé, az arca rózsás mint a krumpli virága. Kína északi részében szépségeknék tartják azokat a mandzsu típusu nőket, kiknek arca széles, arcosontjaik kiállók, arcuk széles és fülük óriási. Európai ember szerint a lapos hátranyuló homlok lerontja az orr összhangját; ellenben a csinuk-nép szépségideáljának az orra hegyétől a fej tetejéig egyenes vonal húzódik. Az ausztráliai benszólóttek neveltségnek tartják az európaiak hegyes orrát, sokkal szebbnek vélik a saját pisze, széles és lapos orrukat. A tahiitak Williams utazónak gyakran mondták; „kár, hogy az európai annyák húzogatják a gyermekeik orrát, azért nyulik huzsura.” Talán szépről vallott sokféle felfogásra való tekintettel mondta Hume bölcselő, hogy a szépség nem maguknak a dolgunknak tulajdonsága, hanem csak a szemléelőelméjében létezik és minden elme más és más szépséget vesz észre.

hogy a romlott izű a pörkült gabona magába vette, a borban pedig nyoma sem lesz annak. — A eljárás után célszerű a bort lefejtetni.

— **Közgyűlés a városnál.** Székesfehérvár április 26-án tartja rendes közgyűlését s annak főbb tárgysorozata a következő lesz: Tanács előterjesztése, dr. Holly Géza biz. tag által a közéletmészé bizottság jelentésének és számadásának beferjesztése tárgyában tett indítványa. — Gerendai Gyula biz. tag indítványa telekeldarabólok engedélydíjának 200 kor. ban megállapítása iránt. — Gerendai Gyula biz. tag indítványa a helypénzből alkotott szabályrendelet módosítása iránt. — Két tanácsai állás betöltése. Polgármesteri jelentés március hóról. — Szege város pártolás végett megküldi a községi alkalmazottak háborus segélyéről szóló törvény módosítás tárgyában a m. kir. kormányhoz intézett feliratát. — Tanács jelentése néhai Námessy János tanácsos terhére megállapított elszámolási hiányokról. — Tanács javasolja, hogy a helyettes tanítók napidíjai azon napokra is kiutalványoztassanak, amely napokon az iskolák tüzelő hiány miatt zárva voltak. — Tanácsai előterjesztés a villamos telepre vonatkozó szerződés felmondása tárgyában. — Tanácsai előterjesztés a Felsővárosi templomnak vasráccsal bekerítése és parkírozása tárgyában. — Tanács jelenti, hogy Nagy Sándor szobrász elkészítője Bory Jenő szobrász részére megállapított 7000 korona második részletét, 4000 koronát kifizették. — Tanácsai előterjesztés a vízvezetési és csatornázási házi csatlakozások behajtása tárgyában. — A közgyűlés, mint a tárgysorozatból látható, felette érdekes lesz. Ekkor kerül betöltésre a két tanácsosi állás.

— **Ami a vármegyének a szől.** A vármegyei hivatalos lapja közli: Szűcs Jenő alispán elrendelte, hogy a községeket érintő háborus kimutatásokat minden hónap 10 ig be kell terjeszteni a járási főszolgabíróhoz, s azok továbbbíráll a központba. A kormány által elrendelt idegeneknek jelentkezése a német állampolgárokra is vonatkozik s azok is tartoznak a jelentkezéseknek eleget tenni. Az Amerikával való postaforgalom bizonytalanságára is felhívja a figyelmét a vármegye alispánja. A gyakori postarablások következtében sok küldemény elvész, nem ér el rendeltetési helyére, tekintettel e körülményekre, hagyják, baleset és biztosítási ügyekben a pótothatalan és nehezen pótotható eredeti okmányokat csak hiteles másolatban ajánlatos postára adni. Majd közli az alispán a gyalpuskázletek és a cserzett prembőr hulladékok forgalombahozatalának korlátozását és az érték követelhető legmagasabb árak megállapítását. A hadifoglyok elhalálozásáról szóló fontos tudnivalókat lapunk tegnapi számában már részletesen ismertettük. Hosszabb intézkedést képeznek a tűzoltói tanfolyamról szóló tudnivalók. Az erre vonatkozó felvilágosító részleteket az érdekeltek a községi előjárásagoknál a hivatalos lapból megtudhatják, így annak részletes közlése felesleges. Fontos továbbá a hivatalos lapnak az a része is, amely a katonai munkásosztalagok

nak mezőgazdasági munkásra való igénybevételeit ismerteti. Az erre vonatkozó tudnivalókat már régebben ismertettük a vármegyei olvasóközönségével. Újabb felvilágosításért a községi előjárásagokhoz forduljanak, s attól mindent megtudhatnak. Felhívja továbbá az alispán Fejérmegyei a katonai célokra alkalmas bányanyagok és ruhaszövetek kímélésére. A hivatalos lap végén a következő próbb ügyöket találjuk: öv. Kovács Jánosné Kemely pusztáról eltűnt. Felkutatását elrendelték. Kral János etyeki napszámot a budapesti államrendőrségről Etyekre akarták toloncolni, Martonvásánál azonban ügyesen meglepelt. A váli főszolgabíró most közzéteti. Tóth Imrénét, született Szomboly Katalint közrend elleni kihágás miatt egy napi elzárásra ítélték, de a büntetést végrehajtani nem lehet, mert Tóthnének hűll helye van. Őt is keresik. Talián János váli kondást kihágás miatt két napi hűvösre marasztalták el, de ő sem található; felkutatását szintén elrendelték. Végül a hivatalos lap a sarosdi körörvosi állás pályázati hirdetését közli. A kérvényeket április 21-ig a sárkövárdi főszolgabíróhoz kell beadni a szükséges okmányok mellékletével.

— **Az anyák öre.** vezetősege ez uton tudatja, hogy összejeveleiteit ismét megkezdte. E hó 22 én délután 4 órakor a tűzoltó őrtanya nagytermében tartja első összejövetelét s ezen Báthory Nándorné a csecsemőgondozásról fontos előadást tart; különösen hangsúlyozzák és egyben ismételtlen kéri az anyákat, hogy ezen alkalmakkor gyermekeik nélkül sziveskedjenek megjelenni. — Báthory Nándorné folyó hó 23-án, hétfőn délután 5 órakor a ciszterciták disztermében ismét, nagyfontosságú előadást tart, s arra különösen az intelligens közönség figyelmét hívja fel a vezetősege.

— **Miért drága a ruha!** Egy szerre két mérleg ad erre választ. A főszahegyi fonógyár (Magyar Textilipar r. t.) üzemeit elért bruttó nyeresége 5,41684 k. A 12 millió alaptőkének több mint nyolc millió a tartaléka. Ugyane vállalat tulajdona a Magyar-Amerika Northrop szövetség r. t. s annak 4 millió az alaptőkéje; tartaléka 3 milliónál több, nyeresége 743.097 k. Olyan tételek, amelyek messze túlhaladják a textilhasznok háborus méreteit is. Az igazgatóság a bécsi Mautner-családból áll. Amikor a közönséget ruhaneműkben való takarékosagra szólítják fel, előbb ezeknek a gyáraknak mértékelen nyereségvágyát illenek megfektetni. Meg van rá a mód. Csak akarni kell.

— **Rövid hírek.**

Ötven év alatt 32,706 kivégzés. A Russkói Volja szerint a cári kormány 1866 óta 32,706 orosz férfit és nőt végeztetett ki.

— **Bérlétmeghosszabbítás.** A háboru alatt a nagyobb birtokok bérlétmeghosszabbításával ugy lélekdedek, hogy a bérlét 1—2 évig meghosszabbítható, ha a bérlő követeli. Ez az eset természetesen sokszor előfordul és pedig nemcsak nagy, hanem kisebb birtokoknál, 20—30 holdasoknál is. Viszont az is előfordul, hogy a tulajdonos bizonyos okokból nem a régi bérlőnek akarja kiadni földjét. Ebből azután viták származnak. Lapunk olvasóközönségének és a népszövetség

tagjainak ilyen esetekben leghelyesebb, ha felvilágosításért, biztos jogi utasításért a népszövetség ügyészéhez fordulnak és az díjmentesen megadja a szükséges tudnivalókat. Népszövetségi ügyészeink pedig a következők: Dr. Kneifel Ferenc ügyvéd, Jókai utca 8. és dr. Kommandovits Gyula ügyvéd Megyeház utca (Havranek ház).

A vármegyei O. H. J. Feférvár megye Ö. H. J. albizottsága pénteken tartotta első segélyosztó gyűlését, azon a segélyezés részletes tervezetét is megtárgyalták. A nagy fontosságú gyűlésről lapunk holnapi számában közlünk tudósítást.

Személyzetünk nagy részének bevonulása folytán kényszerítve leszünk ez év július hó 8-tól augusztus 18-ig üzletünket zárva tartani és ezért raktárunkon levő tiszta gyapjuból készült női kelméket, női felöltöket, fiuruhákat, ízeket és színes selymeket, vásznakot, szőnyegeket, bluzokat, harisnyákat stb. rendkívül jutányos áron áruba bocsátjuk. Szíves látogatásukért esedezve maradunk kiváló tisztelettel

Deutsch Manó és Fia.

— Szeplő, májfolt, pörsenés, arctisztatlanság ápolására biztos hatású szer a „Korona tejkrem“ (ezelőtt Crème de Lakteine), mely párszori használat után az arcot bársonysimává és hófehérré teszi. Egy kis tégely 1-20 K. Nagytégely 2 K. Kapható Szűts Róbert gyógyszerárban.

Köhögés ellen kitűnően bevált, házszer a Störk-pasztila. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűts Róbert Károly király-terti gyógyszerárban.

— Bojtorján hajszesz korpásodás, hajhullás ellen; üvege 1 korona, 30 fillér. Kapható Szűts Róbert gyógyszerárban.

APRÓHIRDETÉSEK.

Kereskedőknek üzleti érdekük, különösen a külvárosi kereskedőknek, hogy boljukban helybeli újságot is áruljanak. Emellett jó mellékes is, különösen a mostani áruhánys világban. Az árusítás bizományként történik, az esetleg megmaradt példányokat visszacsátják. Üzleti elárúsításra bármikor lehet jelentkezni a kiadóhivatalban. Levél, telefon utján is elintézhető. Telefon 208.

Három éves leánygyermekhez németajku bonne kerestetik. Jelenléki lehet: Hoffmann Lajos, Vásár-ter 11.

Egy férfi munkás 160 korona fizetésttel felvétetik a gázgyárban.

Egy modern ház a város központja és a vasút eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Lapkihordót, aki állandó helyekre hordja az újságot, felvesznek a kiadóhivatalban. Jó keresethez jut és mint mellékes foglalkozás is üzhető. Utcai elárúsításra is felvesznek több lapárusítót a kiadóhivatalban. 14 éven felülieket már alkalmazzzák. Kítűnő keresethez jut és mellékes foglalkozásként üzhető. Jelentkezni a kiadóhivatalban lehet.

Heti piaci árusok jó mellékesre tehetnek szert, ha árujuk mellett újságeladással is foglalkoznak. Legjobb kereset. Bármikor lehet jelentkezni a kiadóhivatalban.

Kis mindenesfiut felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda, Szt. István-ter 1. sz.

Megbízható fuvaros évi 5000 (ötezer) korona biztos keresettel alkalmazást nyerhet. Jelentkezni mindennap déli 12 től-2-ig lehet Széchenyi-u. 26 sz. a.

Schützer féle borotváló szappant Krausz Adolf fia cég árusítja Székesfehérvár, Palotai utca.

Valódi makói dughagymát és hagymagot árusít a hitelszövetkezet szolgája. (Távirdu-u. 6.)

Egy tanuló vagy mindenes fiu felvétetik. Pete műterem.

Orjási ribizke és bötermő málnatövek, bíborpiros százsorszép., eper- és nefelets palánta kapható Széchenyi-utca 26. sz. a.

Több teljesen jókarban levő vaskályha eladó. Széchenyi-utca 26. szám alatt.

A belvárosban egy HÁZ, kerttel

mely házhelynek értékesíthető ELADÓ.

A házban nagy üzlet és raktárhelyiségekkel, 2-3 szobás, 1-2 szobás lakással és mellékhelyiségekkel.

Alkalmas nagyobb vállalatnak, vagy bármely szakmába vágó

üzletnek. — Bővebb fölvilágosítást csak közvetlen a vevőknek adok

LESZLER, BASA-UTCA

Alkalmas könyv-ajándékok.

a Szociális Missziótársulat kiadásában megjelent:

Prohászka püspök: „Elmélkedések az Evangéliumról“ című műnek bővített és 10 kivalaku kötetre osztott kiadása.

1. Rorate coeli vászonkötésben 2— K.
2. Gloria in Exelsis vászonkötésben 2— K
3. Jordán partjától Táborhegyig 3— K
4. Táborhegytől Bethániáig 2-20 K
5. Bethániától a Golgotháig 2— K
6. A keresztia alatt 2— K
7. A feltámadott nyomában 2-40 K
8. A Szépszeretet Anyja 2— K
9. A pünkösdi lélek 1-60 K
10. A túlvilág tornácaiban 1-40 K

Januártól kezdődőleg tekintettel a felemelt nyomdaárakra könyveink árát 20 százalékkal felemeljük.

Itt jelent meg Foerster tanár alant felsorolt 2 világhírű műve: Az élet művészete kötet 4-40 K
" " füze 3— K
" " jellem 3-20 K
" " kötet 4-50 K

Kapható a Szociális Missziótársulat kiadóhivatalában (V. Gizella tér 3.) és minden nagyobb könyvkereskedésben.

LEGDIVATOSABB NŐI ÉS LÁNYKA SELYEM- és SZALMAKALAPOK.

UJDCONSÁG kalaptollak, virágok és szallagokban.

Nagy vá laszik blousokban!

Bőr s sárcipők olcsó árban

kaphatók: Kováts Antalnál, Városház-ter.

Legszebb hadijótékonyt gyakorolja,

A VILÁGHÁBORU ÁRVÁIT SEGITI MEG,

HA LEVELEZÉSÉNél ZÁRÓBÉLYEGÜL

— A MŰVÉSZI KÁLLITÁS —

dr. Prohászka Ottokár hadiársvház

LEVÉLZÁRÓ BÉLYEGEIT

HASZNÁLJA. — KAPHATÓ:

Horváthné és Rónainé papirkereskedésében Kossuth utca. — Két és tíz illékes levélzáróbélyeg.

URANIA-mozgóképpalota.

Péntek, szombat, vasárnap, április 20, 21, 22-én

HOMUNCULUS II.

Főszereplő: OLAF FÖNS. Dráma 4 részben.

Pótműsor: AZ UTOLSÓ TÁMADÁS háborus epizód.

Mérsékeltlen felemelt helyárak.

Páholy 5 személyre 8 K. Erkélyülés 1-20 K.

I. hely 90 fill. II. hely 70 fill. III. hely 50 fillér.

Füzetjegyek ráfizetéssel a pénztárnál becsereleendő. Jegyek előre válthatók Ulimann dóhánytörszédjében és az Uránia pénztáránál. Számozott ülőhelyek.

„APOLLO“ MOZGÓFÉNYKÉPSZINHÁZ

PÉNTEKEN, április 20 és 21-én: SZOMBATON

IRODALMI FILMSZENZACIÓ:

Az amerikai „ARANYSOROZAT“ legszebb alkotása

ALEXANDRE DUMAS

világhírű regénye után

A KAMÉLIÁS HÖLGY

(GAUTIER MARGIT.) Művész-dráma 4 felv.

A címszerepben: Clara Kimball-Young.

REMEK KIEGÉSZÍTŐ MŰSOR.

Előadások fél 7 és fél 9 órakor. Rendes helyárak.